

Жив колись у нас кумедний
Чоловік, Юхимом звався,
Забогатіти відразу
Все він якось сподівався.
"Я вже,— каже,— добре знаю:
Є в землі скарбів багато
І усі їх взяти можна
Під Купаловеє свято.
Та на лихо я і досі
Ще не знаю, як їх брати,
Треба щось там ворожити,
Треба щось там чарувати".
І усе про скарб той дума.
І додумався до того,
Що в думках опріче скарбу
В голові нема нічого.
І Юхимові приснилось,
Що в великім нашім лісі,
За сімнадцять гін од краю,
У куцах десь при орісі,
Скарб лежить там незліченний,
Але взяти гроші зможе
Тільки той, хто певним словом
Скарб залятий завороже.
Встав Юхим і вже не знає,
Що почати, що й робити:
Якщо він скарба не візьме,
То не може й в світі жити.
Але як його узяти,
Як того не знаєш слова?
Думав-думав і надумав —
От і поміч вже готова.
Зразу шапку надіває
Та й іде швиденько з хати:

Поспішається скоріше
В кума ради поспитати.

2

Кум його, коваль путящий,
Був тоді у кузні саме
І розпечене залізо
На ковадло тяг кліщами.
Поздоровкались. Потроху
Розбалакались про діло,
І Юхим йому говорить
Те, про що казати кортіло:
"Знаю я у лісі, куме,
Незліченний скарб багатий,
Та того не знаю слова,
Що ним можна скарб узяти.
То навчи мене, мій куме,
Вічно дякувати буду
Й половину відступаю
Я з усього, що здобуду".
"Добре! — кум йому говоре.—
Ось що мусиш ти робити:
Під Івана під Купала
В ліс на місце сам іди ти.
В лісі папороть цвістиме,
Квітку ти зірви із неї,
А тоді і підеш зараз
До ліщини до тієї.
А як буде в тебе квітка,
Скарб до тебе сам прибуде".
А Юхим його питає:
"Ну, а чим же скарб той буде?"
Кум і каже: "Скарб усяко
Виявляється, буває:
Часом свічкою, а часом
Дідьком лисим причвалає.

Як побачиш, що ітима,
Не тікай тоді від нього,
Сій, не руш ні трохи з місця
І не бійся ти нічого.

Як підійде — вдар по пиці,
Та добряче вдар — дивися!
І промов: "Аміль, на гроші
Та на злото розпадися!"

Побалакали ще трохи,
І пішов Юхим додому,
Радий дуже, та про радість
Він не каже ще нікому.

З

Ось прийшов Іван Купало,
Ось і ніч уже надходе,
І Юхим на те узлісся .
Перед північю приходе.
Де ж та папороть? Немає!
Не цвіте ніщо й не сяє,
А Юхим блукає в лісі,
Все ту папороть шукає.
Довго він блукав без діла,
Заболіли й ноги в нього,
А знайти не довелося
В лісі темному нічого.
Утомився, сів під дубом
Там, де мусить скарб лежати,
Може, скарб без квітки вийде —
Треба, дума, подождати.
Довго ждав-сидів, сердега,
А нічого ще немає,
І вже голову на груди
Тихий сон йому схиляє.
Коли чує: щось у лісі
Затріщало, зашуміло,

Скочив він з землі, злякався,
Затрусилося все тіло.
Далі здумав, що не треба
Тут лякатися нічого,
І кулак зобгавши, жде він
З лісу скарбу золотого.
Аж і справді: щось виходе,
Лисий дідько насуває,
А Юхим його до себе
Ближче, ближче підпускає.
Підпустив — як дасть по пиці.
"Розпадись! — кричить,— на злото!
Розпадись!" Але ж погляне —
То не дідько, ні! Та що то?
То коваль, то кум Юхимів
За обличчя ухопився
І кричить: "Чи не здурів ти,
А чи, може, ти сказився?!
Не діждавшись, я до нього
В ліс прийшов, щоб пособляти...
А за віщо маєш битися .
Так, недовірку ти клятий!
На ж тобі за це!" Зчепились,
А Юхим кричить: "Куди ти?
Думав я, що скарб виходить,
Сам же ти казав, щоб бити!"
А коваль кричить: "А можна
Не розгледівши та битися?
Ось як дам тобі — навчу я,
Перш ніж битися,— дивиться!"
І зоря ще не займалась,
А куми уже побились,
Без скарбів прийшли додому
І надовго посварились.
А не вірили б дурниці

Та за нею не вганяли,
То й чубів вони б даремно
В лісі не повискубали.